

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésnek főlvetetik's pontosan és jutányosan közöltetik.

October 1-től dec. végéig terj. évnegyedi folyamára kettős testvér-lapunknak előfizetheti Budapesten boríték-talanul 2 ft. 40 krral, borítékosan 3 ft. 10 krral, postai küldésnél pedig: 3 ft. 40 krral pengőben minden kir. postán vagy szerkesztő hivatalunknál Pesten url. utca 453d. sz. a. Trattner-Károlyi ház első udvara első emeletén.

Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (István kir. helytartó ő fensége körutja. Esztergom: az elhunyt primás temetése; kinevezések és előléptetések. Az izraelita emancipáció ügyében. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Pest, Fejér, Pozsony, Liptó, Zemplénmegyék's Turmező kerület közgyűléseik. Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: a pestmegyei gazd. fiókegyesület közgyűlése iránti figyelmeztetés; adakozások a Józsefnádor nemzeti képcsarnokra.)

Külföld (Portugália, Spanyolország, Anglia, Olaszország, Törökország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

SZATMÁRBÓL.*) A' kebel vágyai teljesülténél kibontakozni az érzet karjaiból, 's szavakba foglalni az örömet, mely egy boldog jövő elősugáraként vezérli a nemzet reményeit, legforróbb igyekezet mellett is, csak parányi cseppként tűnik el a közlekedés hullámiban. Illy buzgó lelkesület örökemlékü kifejezésének volt fényes tanuja azon sok ezreket haladó közönség, mely folyó szeptember hó 9én fenséges István kir. helytartó főherczegnek megyénkbe lett érkeztek Szatmár örömeiben részesülő távolabb vidékekről is egybesereglett. Az ünnepélyt előzőleg sz. kir. Szatmár városban tartott közgyűlésből megbízott rendező választvány főispáni helyettesünk vezérlete mellett a' közszellem várakozásának megfelelőleg elkövetett mindent, buzgalommal nyilváníthatni, miképen a' szeretve tisztelt fenséges vendég magas személye iránt viseltető hű ragaszkodásunk és bizodalunk oszthatatlan lángban ég. Mielőtt az ünnepély megnyílnék, előzőleg épen bekövetkezett sept. 6diki évnegyedes közgyűlésünk a' rendező választványi tervet elfogadván, némelly napirenden lévő ügyek tárgyalása után, a' gyűlés folytatása ugyanezen hó 20dikára tetetett át. Gróf Károlyi György békés-megyei főispán ő mlga, ki a' fens. főherczeg elfogadására mint házigazda jelen-meg Nagykárolyban, 's egy koszoruban vele menének ezentúl a' rendek forró lelkesedések szikrát a' magas vendég elébe hinteni. Szatmár virányi fényes öltönyü leventék, és harczias termelű bajnokok szaludoztak-szél; a' megyevár-udvarán tomboló ménék, fegyver csörgés, zászló lobogás és kürt-moraj, mint tábor danája és előkorba varázsolák a' hullámzó néptömeget. A' megyei nemes ifjúság, kék öltönyös tisztelgő köznemes-ség, Nagykároly-városi polgárság, megyei és hajdúvárosi katonaság innen valának 9én délre első állomásig menendők. A' megye határszélére küldött választványtól azonban futár érkezett, mellynek következtében főispáni helyettes ő mlga, a' mennyiben a' fenséges főherczeg nem mint váratott, délutáni órákra, hanem csak késő este fogna Nagykárolyba megjönni, a' tisztelgő sereget a' város végén leendő tanyázásra hívta fel. Mig ott az őrtüzek mellett nemzeti dalokra hevült tábor a' szatmári békekötés áldást hozott malaszját élvezé, addig a' fenséges vendég ágyudurróságok közt Beregből, Vitkánál 4 óra tájban a' megye határszélére érkezvén, az oda rendelt fényes küldöttség, tisztelgő nemesség, 's a' szomszéd helységekből is egybegyülekezett tömördek nép szünni nem akaró éljen-kiáltásai közt kebelünkbe vezetett. A' tisztelgő küldöttség főnöke Korda Lőrincz szeretve tisztelt alispánunk azon valódi magyar szellemben, melly tettekben erős lelkét minden léptein vezérli, mutatá-bé megyénk téreit a' fenséges főherczegnek, azon helyen, hol ősapánk e' honba jöttükkor a' Tiszán átkeltek. És szólot a' fenséges főherczeg, 's szavait feleskölva világszerte repült a' bájós esti szél, hogy ne legyen senki gunyhóktól kezdve fénypalotáig, ki a' herczegi ajkáról leolvadt édes magyar nyelv hangjait hatástalanul engedné szíve redőin átrezgeni, 's ne legyen senki, ki a' magyar kir. hűtő által örömi és panaszaik közt nemzete nyelvén leendő megértetésében reményteljes jövőnk aranykorát kétségbe vonhatná. Elfogadó fényes kíséretében alkonyatkor ért innen ő fensége Ecsedbe, a' magyarok bejövetelekor már Saruvárnak, később pedig Hívség várának neve-

*) Pótlékul, 's kiegészítésül a' mult számunkban közlöttekhez, melly közbejött akadály miatt kezeinkhez későn érkezhetett.

Szerk.

zett hajdani erősség határhoz, hol a' gr. Károlyi György ő mlga udvarában magyar vendégszeretettel terített asztal körüli kipihenhetésnek az utazás késő éjbeni folytatása akadályul szolgálván, pár óra alatt, mindég növekedett kíséret özőnében Nagykároly felé folyt a' diszmenet. A' közbeeső erdőket fa-emelvényekből készített világító tüzek, 's lovakok kezeiben égő sűrű fáklya-lángok napfényü viláosságba helyezék; az elmaradozott helységek éljenkiáltásai, 's durrogó mozsarak mozgásba hozának mindent; maga az ég is a' mindenség boltozatán csillagit ragyogtatván, részvétellel emelé az ünnepélyt.

A' város végén Mándy Péter táblabíró vezérlete alatt ismételt megyei küldöttség fogadá a' fenséges vendéget; 's magas elismerése nyilvánításával ott állott a' lelkes királyi helytartó a' megyei öszves lakosság érzelmeit tolmácsoló katonai rendbe állított tábor előtt. Örömrivalgás között, szökdelő paripán kék selyem ingben, gazdagon aranyozott mellény fölött panyókára vetett megszín bársony mentéje alatt forróan dobogó kebelből mutatá-bé a' tábor fővezére Kende Gusztáv fősoldgábiró hódolatát. Mátyás korában találta ő a' nemzet jelen pillanatait, ki Csehországból jövén vissza kebelünkbe, maiglan áldás koszorúiban bírja a' nép hervadhatatlan emlékezetét. Rövid, de lelkes válasz után, mellynél többet boldogsága tetőpontján sem lehetne a' magyarnak kívánata hallani, ő fensége, és a' küldöttségek számtalanra nyuló hintait a' tisztelgő lovassereg megközelítvén, a' menet a' városba jött. Itt már két órával előbb millió csillárban égtek a' lámpák örömlángjai. Négy magasra emelt diadalív nyult magasztosan ég felé: egyik bejövét a' város kül részén zöld levelekkel befonva, a' városi közönség,—máskia' főutezán a' templom előtt magyar korona, ezimer és diszjelek, 's a' megye ezimerével ékesítve a' megye,—harmadik a' zsidó tanácsház előtt, a' városi zsidóság,—negyedik a' gr. Károlyi György ő mlga kastélya, a' romokból épült hajdani károlyi várkapujában, szintén magyar ezimerrel és kétféjű sással diszítve, gróf ő mlga hódolatok örökítésül. Minden magányházak tiszta képét mutaták a' benne lakók örömeinek. A' kivilágítások közt izletességre nézve kiemelést érdemelnek a' fenséges főherczeg arczképével, 's jelentékeny föliratokkal ékített új megyeház, főispánhelyettesi, első alispáni lak, gazdaságegyesületi épület, kastélykert, az ájtatos rend zárdája, gymnasium, és elemi tanodák, postaház, az uradalmi számvevői hivatal, jószágigazgatói lak, piaczközepén álló ezédula — városház és Szarvas vendéglő. Szóval fénytengerben úszott a' város, 's a' sok ezrekben hullámzó kebelbeli 's vidékből három napon át folyást sereglett tömördek néptömeg istennek és világnak hirdeté az István főherczeg személye iránt viseltető forró tiszteletét és hű ragaszkodását.

Illy fényözönben, Rákoczy indulójának harsogása közt, több száz fáklya föllobogása mellett éjféli 11kor látuk a' fenséges főherczeget válogatott hatos szürke előfogatu hintájában a' megye diadalkapuja alatt átrobogni, nyájias mosollyal viszonzva a' szünni nem tudó éljen-kiáltások folyamát. Elöl a' várnagy vezetése mellett 12 megyei hajdu lovagolt; ezeket ugyanannyi Nagykároly hajdúvárosi fegyveres követé; utánuk a' megye különböző részeiből egybegyült közlakosság szokott tisztes öltözetében; majd ismét a' nagykárolyi polgárok fehér nadrágban, fekete attilában, hasonló színü esalmában, kékfehér lobogóval; 's végre a' 250 főből alakított kék öltönyös köznemes-ség kitetsző számos tisztekekkel, 's a' megye burkus háboruban rongyolott zászlójával foglalának két sorban hoszura nyuló helyet. A' fenséges főherczeg oldala mellett két fölül tíz nemes ifju fehér kócsag tollas fekete kalpagban, kék dohmány, nadrág és szürke prémes aranyzott megszín bársony ponyola mentében, mint testőrség büszke méneken vágatott; a' tisztelgő küldöttségek kocsijának hoszu sorát pedig az itt tanyázó, 's urad. vendégszeretben két napig-részesült gróf Wrba nevet viselő könyü vasas ezred egy osztálya falazta-bé,—mig nem ő fensége még ez éjszakán a' megyei tisztelgő harmadik küldöttség által is G. S. másodalispán szónoklatával a' grófi kastélyban üd-

vözöltvén, a' népszerűet karjain a' kastélyba, annak érdemdús tulajdonosa által nyugalomra vezetett.

Másnap reggel, még szatmári püspök ő mlga vezérletében az egyházi rend nyújtotta — bé hódolatát, a' karok és rendek a' megye teremében dísz magyar öltözetben egybegyülvén, onnan az utcán katonai rendben álló tisztelgő lovassággal egyesülve, Rákoczy indulója mellett sovárogtak keblök fenndobogó nemes érzelmeit a' fenséges főherczeg előtt kitárni. A' kastély ebédő nagy terme volt a' tisztelkedés helyül kitűzve; hol ő fensége a' rendek közt megjelenvén, megyénk főispáni helytartója forró szavakba foglalva adta át kebleink üdvözetét, 's buzgó hitünket a' néhai fenséges főherczeg József nádor megkezdett nemzeti nagy munkáinak magaslelkü fia által leendő béfejezése iránt. Ünnepélyhez alkalmazott jeles beszédét helyettes ő mlgának hely, és idő szűke miatt bővebben nem közölhetvén, foglaljon helyet itt azon nyájias leereszkedés, mellyt a' fenséges főherczeg ajkáról olly kifejezhetlen édes hatással szoritánk kebleinkhez. „Uraim! — így szólt ő — Üdvözlöm önöket mint jó ismerősimeket; üdvözlöm önöket, mint tagjait azon hazának, mellyhez hogy én is tartozom, büszke vagyok.“ — Ki bírna erővel illy jelentékeny kifejezés után a' fenséges szavakat híven utánozhatni? — Forró vagyát fejezé — ki ezután ő fensége a' haza boldogítására munkálni; 's bár kezdő legyen is, igyekezettel legyőzni hiszi a' nehézségeket, — csak legyünk bizodalommal a' király, kormány, és személye iránt, és győződjünk meg, hogy azok a' haza javát akarják. Munkáljunk ő fenségevel együtt közösen, 's e' hon boldogulni fog. „Isten önökkel.“ így fejezé beszédét. „S az öröm mámorában minden pont után sokszorozott éljeneinket csak azon nemes leereszkedés szüntethet meg, melly közben a' rendek egyénekenkénti bemutatásával ő fensége báró Vécsey Miklós, és gróf Károlyi György főispán ő mlgakkal, főispáni helyettesünkkel, 's a' rendek közül többekkel szóba ereszkedve, vidékünk viszonyairól résztvevőleg kérdezősködvén, elismerésének ismételt kijelentése után, a' közönség háza, — megyei küldöttségünk pedig báró Vaj Miklós koronáor ő kegyelmességénél tiszteledendő eltávozott. Lejött még ezentúl a' fenséges főherczeg a' tisztelgő lovas sereg fölött is szemlét tartani; 's miután előbb annak vezetőivel nyájias szavakat váltott: kővárvidéke, sz. kir. Szatmár, — Nagybánya, és Felsőbánya városok tisztelgő küldöttségeit fogadá el. — Kirándult továbbá a' város egyik határrészébe is, honnan számos kísérrökkel visszatérve a' megyevárat nézvéen meg: végezter gróf Károlyi György ő mlga kastélykertében 200főre terített fényes asztal várakozott a' nemzeti ünnepélyt zene kíséretében élnikíteni. A' házi gazda gróf, ő felségeért, majd ismét fenséges vendége egészségeért, 's viszont a' fenséges főherczeg a' házi gazdáért, majd ismét Szatmármegye rendeiért emelnek poharat. Nemzeti dísz öltözetére nézve is a' legkényesebb izlést dúsan kielégítő vendégsereg pezsgőtől füstöltgő poharainak kardcsörgésekre vegyült kocintásával ismétlé érzelmeinek megszűnni nem bíró kijelentését. Estveli 10 órakor a' közelébb ujjonnan épült szarvas vendéglői táncsteremben tartott népes tánczvigalomban is megjelent a' fenséges főherczeg; 's két órai vidám társalgásával, melly közben a' esárdástjáró vig ifjak buzgólkodva vetekedtek tetszést érdemelni, maga után nemes emléket hagyva, nyugalomra tért. —

Másnap reggel pedig az elfogadó népesség bucsujának harsány éljenekben ismételt ágyudurróságok közt történt kifejezésével, a' város határáig a' tisztelgő lovagok, — azontúl pedig Bihar széleig a' megyei küldöttség kíséretében Debreczen felé távozott, — a' nap emléket hagyván kebelünkben 's magas személye iránti oszthatatlan ragaszkodásunkat vivén magával. — Gróf Károlyi György ő mlga, miután az ünnepély emelése körül kitüntetett buzgalomában is megyénk iránti hazafüi ragaszkodásának újabb zálogát hagyá körünkben, főherczeg ő fensége bajján tölünk szintén eltávozott. Az ünnepély nagyszerűsítése körül közelismerést bírnak főispáni helyettesünk ő mlga, lelkes első elispánunk, és Térei Károly táblabíránk. A' kivilágítási átlátszó jelentékeny föliratok, mellyeket ha ezen már különben is hoszszura terjedt tudósítás fölött e' becses lapokban

még némi kevés helyre tarthatnának számot, örömmel fog-
nánk közölni, leginkább Riskó Ignác első aljegyzőnk az is-
mert költő, — 's László Alajos ájtatos rendi iskola-igazga-
tó tollából nyerének életet. Résztvevő munkásságuk szin-
tén a' közölsmerés díjában vette legszebb jutalmát. —

♂ ESZTERGAM. Sept. 22. Fekete lobogó búsítja
várunk fokát, melynek híre bizonnyal minden jobb ma-
gyar sajónra gerjed. Országunk herceg primása főméltó-
ságú Kopácsy József esztergami érsek sept. 8-diki
isteni szolgálaton álltálázott, 9kén pedig a' vártemplom
legtetején az őszi szél újra áltájtarta, sőt ágyba döntötte,
epés csúzos lázba ejtve őt. Az orvosi segítség nem hiány-
zott, sőt az ország m. főorvosa is szemre vette, de a' 72 é-
ves viszontagságokkal dacolt erős férfit a' kór iszonyuan
lefogta, 's az általa oly annyira kedvelt munka mezejére
többé nemis engedte. Am ki éltében oly szilárd, ollypéldás
keresztény vala, halálában isjeles, gyóntató atyját szívesen
fogadta, és az öszses papság jelenlétében a' haldoklók
szentségében épületesen részesült, mindannyiok zokogása
közt. 18dikán hajnali 3¹/₄ órakor vón e' földtől bucsút, a'
mikor a' megkondult nagy harang borzasztó csapást jelentő-
leg ijeszte fel álmukból az embereket. Ő élt egyházának,
hón szeretett hazájának, és az emberiségnek, kik közelebb-
ről ismertük nagy tudományát, emberszeretét, szilárd jel-
lemét, igazság szeretetét, fedhelen életét tiszteltük, a' mun-
kásságban épen fáradhatlannak hittük. Majd életirói, kik
kivált íromány és tetteiből itélendik meg, kénytelenek lesz-
nek őt nagy férfiak közé sorolni. — Rangjához illő gyász
ravatalon tétetett ki közszemlére, hol áldorai imádsága és
polgárainak örökdedése mellett fekve, a' gyász áldozatok és
harangok zugása pedig naponta hirdették a' temetésnek
szomorú közeledését. 22kére megjelent a' fejevári, besze-
tercei, és győri püspök; azon fölül három felszentelt és 3
czimes püspök, főapát és prépostok, 's 5 káptalan küldött-
jei, kétszáznál több egyházi személy és szerzetes, nem-
különbön sok vidéki hiv tisztelője; 8 órakor a' káptalan
végzé zsolosmáját, 9 órakor pedig kezdődött a' hercegi te-
tem besztertelése, melyet a' vármegye főtisztviselői emel-
tek föl, 's a' székes egyházi ravatalra helyhezettelt; győri
püspök ő mga ekkor nyugmisset mondott, melyet remek ze-
ne mellett roppant néptömeg hallgatott; ennek szüntével
megindult a' gyászmenet: elől váltságunknak szent jele a' ke-
reszt; ezután a' gyász vezér, a' megye várnagya feketében;
majd a' megye huszárai czimerekkel, 's egymásután a' mes-
teremberek, vadászok, urad. tiszték, kir. városi egyenruhás
polgárok a' katonaság, vármegye és városi rendei, az érseki
granátosok, a' papság, zene karok, és 6 fekete lovas kocsin a'
vörös bársony borította koporsó, melyen a' hgi korona, ér-
seki süveg és pálcza, papi czimek, misekönyv diszelge, és
nyolcz vörös sinórját ugyanannyi plebánus vitte, körötte a'
fáklyások, a' gyászkozscit a' nagy halottnak tesvére és atya-
flsága követték, az egész kíséretet báró Barkóczy fejérvá-
ri püspök vezette teljes díszben. Nagyszerű látvány volt ez,
ezernyi embertől koszoruzva, és sok érzékeny köny által
felgyöngyözve. A' várbeli sirboltban, boldogult Rudnay
bíbornok mellé bocsájtattott nyugalom üregbe halottunk sok
áldás közepette. Az ünnepi exequiák nagyszerű szertartás-
sal october 26—27kén tartatnak, a' mikor magyarul Szal-
lay István veszprémi kanonok, latinul pedig Deáky Zsigmond
püspök ur szónokland; 's akkor mi is olvasóink kegyeleté-
nek üdvös tápu bővebben irandunk nagy érsekinkről, ki-
vált jeles alapítványai és végrendeletéről, melyet Isten és
hazája javára szentele. R e n d e s l e v e l e z ő.

Ő es. 's ap. kir. felsége Oravecz Antal és János test-
véreknek vezetéknevetek, O r m y r a változtathatni kegyesen
megengedte.

A' ningu magyar kir. udv. kamra a' megüresült ungvári
kamr. erdőmesteri állomásra J o k s m a n n Lajos marmarosi
kamr. igazgatósági tollvivőt saját folyamodása következté-
ben alkalmazta

A' pesti első bir. váltótörvényszéknél megüresült írnoki ál-
lomásra P a t a k y Ignác segélydíjas gyakorló; — 's az eké-
p ürességbe jött segélydíjas gyakorló G ú t h y Károly
díjtalan gyakorló alkalmaztatott.

Az izraelita emancipatio ügyéhez.

Ha tekintjük, hogy a' polgári álladalmak alap tén-
nyezője az egybekelés malasztjában rejlik, meg kell
engednünk, miként a' házasságot egy nemzet sem képes
olly helyesen kifejezni, mint a' magyar; mert egyedül az
egy b e k e l é s az, hol két emberlány tényleg egy es ül
egymással; egyedül ez itt a' földön azon intézet, melyben az
egybekelet minden érdekei öszszeolvadnak; egye-
dül ez itt az ég alatt ama gyűlpont, hol a' két felé vált ne-
met egymással öszszeforrasztva ismét emberré szer-
kesztik öszsze a' férfiak és némbereknek addiglan külön-
álló seregét! E' szövetség vagy szerkezet által egyesül leg-
hatalmasabban az emberi nemzet e' földi létben, különben
hiányzik annak éltető 's létesítő (szaporodó) eleme! Egy
szóval az egybekelés az álladalmak növelője, mely nélkül
azok elenyésznek úgy, hogy az egész polgári álladalom

nem egyéb, mint szünet nélküli nagyszerű egybeke-
lés! 'S mily magasztos fogalom rejlik e' szóban, ha meg-
gondoljuk, hogy ez azon eszmét is magában foglalja, mi-
képen a' polgári álladalom egység nélkül nem létez-
hetik! —

Az álladalmi néptömeg tehát egy örökös nagyszerű
egybekelet levén, mely által a' polgári társaság magát lé-
nyileg fentartja 's vele a' társadalmi egységet is fölté-
telezi, bizvást nyilváníthatjuk, miképen 1) a' zsidó-polgá-
ritás csak akkor lenne idom-és szabályszerű, ha velünk
egybekeletnének, mert a' társadalmi egység
egyedül így képzelhető. 2) Ha nemzetiséget a' zsi-
dóság igénybe nem veszi, hanem a' köz nemzetiséggel ösz-
szeolvastja. Ha ez nem történik, akkor az izraeliták eman-
cipatióját igazán nem állíthatni 's tarthatni idomszerűnek.

Megjegyzendő, miképen az étkezési elkülönítések 's
más efélék az előbbieknél (természetes következtetés utján)
elmaradhatatlan eredményök fogna lenni, mihez képest ha-
sonlag eltöröndök lennének. 'S e' részben K. P. ur (Cse-
kely szerintem) igen helyesen föltételezte a' fenförgő kérd-
és megoldatását 's a' lehető sikert a' héber lelkési
kar neveltetésétől és czélszerű kiképzetésétől!

Egyébiránt állítani bátorodom, miképen némely
zsidók gazsága, mely mint tagadhatlan tény, fertőzik előt-
tünk, az emancipatio ellen nem hozhatók föl elég alapos
gátul; mert ennek nem maga a' zsidóság oka, hanem rész-
szint neveltelensége részint elnyomatott állapota. Az izraeli-
ták többnyire családos emberek; ez okból őket a' szükség
kétzeresen (sőt tán többszörösen is) sarkalja. Csuda
é tehát, ha szülőiteinek minden áron kiküzdni
törekszik a' szükséges élelmet, 's hogy (elzárva levén min-
den egyéb módjai) tévutakra is vetemül mint ama medve-
nöstény, melyről a' költő olly elmésen éneklí:

„Urša suam sobolem de praeda trudit iniqua;
Ista tamen pietas creditor esse scelust!“

Még azért sem fogadhatni el ezt érvényes indokul,
mert a' keresztényeknél is igen nagy rész (szomorító ta-
pasztalás szerint) hasonló csolokban evez! Mert ez sine si-
domos szabályszerű állapotban. Az idomtalan állapotok pe-
dig jót nem szülhetnek, hanem többnyire irgalmatlan ádáz-
ságokat! Mert valamint egyedül jól r e n d e z e t t (idom-
szerű) társadalomnak lehetnek jó és boldog polgárai: ugy
kétségtbe vonhatlan igazság az is, miszerint rendezetlen
országban (csekély kivétellel) ugy növekszik a' sok boldo-
gotalan rendbontó, mint rendezetlen kertben a' tüske,
csalán és bojtorjánj, mely szur, sít és bonyolít! Az idom
azon kő, melyet a' bölcsek olly régtől fogva keresnek 's a'
négy egyszerű apostolomban az örömmenethen (evange-
liumban) kihirdettek. Csakhogy fájdalom! azt mondhatni
róla: et lux in tenebris lucet... et tenebrae eam non com-
prehenderunt!... Z o m b o r y L i p ó t.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Alig egypár nap még, 's a' nemzeti színház igazgatását
Bajza ur fogja átvenni. Számos kívánandókat mi is elmon-
dók már, 's azoknak teljesülhetését azon gondolat megtes-
tülésében láttuk, mikor az aligazgatást a' leghangosabb
közkiánatra Bajza ur elvállalá. Nem is kételkedünk, hogy
a' tisztelt férfi sokban gyökeres orvoslást eszközönd, vala-
mint a' közönségben is leend annyi türelem, hogy kicsisé-
gekben nem akarandja nyomát keresni annak, hogy minden
apróságban az igazgató keze láttassék. Ne kívánjuk, hogy
rögtön új fordulatot vegyen egy gépezet, melynek hibáit
nagyban és apróságban gondosan kell előbb átnézgetni, 's
csak azután következhetek mind az, mit mi már rég vártunk,
's melynek első lépése csak a' jövő hónapban fog megtör-
tenni. — Ezuttal csak az írői díjazásra vonatkozólag fejezük
ki óhajtatunkat. Csak a' legközelebbi évet veszszük, és fájdá-
lomalom kell megvallanunk, hogy a' dramairodalom észre-
vehetőleg hanyatlott, egyedül okáért annak, hogy az írő
munkájának jutalmát nem látta. És szabadjon kereken ki-
mondanunk, hogy az eddigi osztalék olly vékony volt,
mellyre — ha madzag volna — nem lehetne annyi mézet ken-
ni, hogy mézes madzag legyen a' neve! Szabad
idő, a' legközelebbes mindennapság gondjaitól felmen-
tett élet és a' fáradságnak biztonremélhető jutalmazása idéz-
het elő egy újabb kőrt, mely a' kor követeléseinek tán illeleg
megfelelő darabokat teremend. A' színház mindenesetre
önmagáért fog adózni, ha jutalmait nem mint csalétket,
hanem mint méltó és figyelemgerjesztő öszszegét fogja ki-
tűzni. 'S tán ekkor leend két-három ember (ha mindjárt több
nem is) ki mint hivott tehetség egyedül a'
dramai irodalmat tüzendí pályájául, mig
most az írő részre szaggatja magát a' mindennap szüksé-
geiért, 's mig egyik kezében drámatöröndéket, addig a' má-
sikban sokszor egy nyakgátott árva ügyének utolsó védelmét
tartja, vagy más lélekölő napszamos munkával foglalkozik,
hogy csak kényeret tudjon előteremteni, melyből an-
nyit erőltoljon erebe, mennyi szükséges arra, hogy na-
pontint újra meg újra elmondhassa: mindennapi ke-
nyerünk et add meg nekünk ma. Pillantson valaki
irodalmunk házikójába, a' legjobb tehetségeket irodalom
kívüli száraz munkával látja elhalmozva, mely néha csak
egyedül arra legalkalmasabb, hogy az íróban az utolsó csiré
is elfojtsa a' tán egykor Magyarhonban is legdicsebb pályá-
ra! — Itt várjuk tehát legelőször is a' változtatást, mert egye-
dül a' dramai irodalom veheti meg alapját magának a' szin-
háznak is akár anyagi, akár szellemi tekintetben. — Vége-

zetül, nagy békétürést kívánunk nem az új, hanem azon
ismert pályára, melynek göröngyeivel újra megmérkőzni
elég erős volt.

Nem sokára egy operánkkal több lesz; Doppler urnak,
a' nemzeti színház egyik zenészenek „Benyovszky“ című o-
perája mint igen jeles mindenfelől dicsértetik; különösen a'
legyeles kardalok kiválólag jeleseknek állíttatnak. Kíván-
csiak vagyunk tudni, vajjon R o n t ó P á l n a k leend é sze-
repe, — de hogy is ne lenne, hisz Benyovszkynek kamesatkai
iskolája nevezetes hely, mert Rontó Pál ide ajánkozott pe-
d e l l u s n a k !

A' rendőrséget alázatosan kérjük, gondoljon valamit
a' házereszekre szükséges csatornák ügyében, mert vannak
dolgok, melyeket a' közönség nem tud megszokni, ilyen
volna például, midőn nyakunk közé szakad a' viz a' háze-
szekről. Már e' tárgyat annál inkább ajánljuk méltó figye-
lembe, mert itt nemcsak cseppen, hanem a' szó legtel-
jesebb értelmében csurran is.

Lánczhidunk erősen épül, a' pesti oldalon lévő oszlop-
zaton már az átjárás tetője is boltoztatik, valamint a' budai
parton is nem sokára ugyan ennyire lesznek. Mindinkább kö-
zeledünk már a' végsőhöz, midőn nemes atyánkfaira is rá
kerül a' vámos: „Zahlen meine Herren!“

Boldogult Kopácsy József országunk primásának hiült
tetemei mult szerdán tétettek örök nyughelyükre az eszter-
gami sirboltban. Ő hercegségének halálát számos rokonin
kívül az esztergami egyház munkásai legnagyobb csapás-
nak érzik, és valóságos rémüléssel néznek a' jövőbe, miután
mindedig bizonytalanok abban, hogy az építés fog e' szaka-
dattalul tovább is folytatattni. Lehetetlen, hogy kész ve-
szendőségnek tétessék ki ismét annyi ezer forint, mennyi a'
félben hagyandó építkezésben az idő által kárba menne.

Nemzeti színházunkban csütörtökön este adták lege-
lőször „Három király és három dámt“ melytán a' francziák-
nál tetszetett is, de nálunk nem ütötte meg a' próbát. Tal-
án jobb volna, ha az igazgatóság maga is tűzne ki idegen
darabokat fordítás végett, midőn e' nélkül boldog nyugalom-
ban várja, mig Fekete Soma egy ilyen nyomorékok lefordít.

Egyik lap megemlít, miként egy fiatal ember — Möröcz
ur — igen jeles magas hanggal bírna az éneklésben, — mi
még annyit tehetünk e' megemlésthez, hogy az illető fiatal
embert egy tehetős ur csakugyan már magához is hivatta,
és kiképzetéséről hihetőleg gondoskodni is fog. Legköze-
lebb még bővebben értesülendünk, és örömmünkre válnék,
ha fiatal ismerősünk szép hangjának kimivelhetésére ele-
gendő költséggel is elláttatnék. ☉

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

PESTMEGYE. (A' követulasítások folytatása) A'
vámviszonyok rendeztetése tárgyában készített javaslat an-
nak nyomán átmegyen a' közlekedési eszközökre, mint me-
lyek a' sikeres kereskedési furalgomra, úgy a' kül, mint
b e l k e r e s k e d é s t e k i n t v e, nélkülözhetle-
n e k, 's ezek föllállítására javítására is fel kívánja hini a' vá-
lasztvány a' törvényhozás figyelmét; illy közlekedési eszkö-
zök sorába helyezik a' vasutakat, csatornázást, a' folyamok
szabályoztatását, kőutak és hidakat. A' vasutakat illetoleg
kijelenti a' választvány, miszerint a' státusnak levén legin-
kább érdekében a' közlekedést lehetőleg gyorsá és olcsó-
vá tenni, ez pedig legkivált az által elérhető, ha a' státus
saját költségén és közvetlen felügyelése 's befolyása mellett
építtetné azokat; mivel azonban az ország mostani financi-
alis szük állapota eddig terjeszkedni nem enged, a' választ-
vány helyesnek tartja azon módot, melyet az ország eddig
gyakorlott vasutai irányában, kamalbiztosító kedvezésekkel
látván el a' haza egyes pontjait pályavonalall öszszekötöni
szándékozó társaságokat olly feltétellel, hogy eltelve a'
szerződésben kitett bizonyos határidő, az egész vállalati a-
lap a' státus tulajdonává válik, sőt birtoklási idő közben is a'
nemzetnek fenhagyatik azon jog, miszerint az utazási árjegy-
zék meg határozásába folyhasson. A' vasutaknak magányo-
sak általi építtetése mellett a' közgyűlésen szóbeli nyilatko-
zatok is tétettek kifejtve azt, miképp olly országban, hol sem
a' financiális állapot rendezve, sem a' végrehajtó kormány
felelőssége megállapitva nincs, olly vállalatba ereszkedni,
minő a' vasut, nem lehet; mert e' kérdés még olly törvény-
hozásoknál is, hol parlamentaris kormány van, gyakran
vesztegetésekre, 's szavazat vásárlásokra szolgáltat alkalmat
de nem lenne tanácsos a' státusnak saját erszenyéből vas-
utépítkezésbe még azért se ereszkedni, mert a' státus által
építtetett illy vonalok köztapasztalat szerint mindig többbe ke-
rülnek, mint a' magán társaságok által életbehozottaké, ho-
lolt a' jövedelem mégis ugyanaz. Ausztriának vannak magán
társaságok, és státusi költségen épült vasutai is, 's ezen ut-
többi harmincz perczenttel jön többbe az előbbinél; 's mivel
a' nagyon erezhető illyetlen differentiát valahonnét mégis
csak helyreütni kell, történiük a' státus általi adósság esinál-
lás, mitől pedig Magyarországnak sajátóság állása miatt
még most szerfölött jó lesz óvakodni és tartózkodni.

Továbbá a' vasutakat illeto 1836ki törvényt a' választ-
vány oda kíváná módosittatni, hol annak érvényét Európa
minden civilisált alkotványos nemzeti tisztelik, hogy t. i.
vasutépítési engedélyt csupán a' nemzet és uralkodó képvisel-
elő törvényhozás adhasson; mennyiben pedig ezen tör-
vénynek ama pontja, melyben a' birtokrészek kisajátításá-
ról tétetik említés minthogy, a' közbejött tapasztalatok azt
nem eléggé tökéletesnek bizonyíták,

te hát tökéletesbítették. Ezeknek nyomán a választvány követuraknak az ezentul építendő vasutak közül különösen, és előlegesen a vukovár-flumeinek leendő partolását ajánlák utasításul adni, s ezt a sok mellékes, de mind fontos okokból különösen azért is, mert a földmívelési viszonyoknak mostani természetellenes helyzetükből leendő kiemeltetésük által a földipar gyarapodván, s ez által a termények is nagyobb mennyiségben teremtetvén elő, ezek fogyasztására csupán a bécsi piac, hova annyi oldalról kigyódnak már is a legjobb készületű közlekedési eszközök, elegendő nem leend, nehogy tehát vevők hiányában saját zsrján fuljon el a szorgalom, nemcsak szükség, de hazafi kötelessége is a törvényhozásnak más piacról is gondoskodnia, hova a magyar természet biztosan, és nyereséggel jelenhessék meg, és ezen piac Fiume lenne, s fiume által a széles világ. Ennélfogva a vukovár-flumei vasutársaságnak az építkezési engedélyt szinte a főnebb érintettük feltételek alatt akarja a választvány megadatni, s még hozzá, sine qua non gyanánt kikötni, hogy a vasut Vukovártól vezetessék Fiume felé, és hogy ez esetben a Luisautnak kivételes megváltása is nekik megengedtesse. A választvány ezen javaslata egyhangulag elfogadott.

A csatornázást, és a folyók szabályozását a választvány szintén a mondottuk elvek s feltételek alatt akarja létesíteni, sőt a folyók szabályozására nézve egyenesen kimondani, mikép azok költségeiben haszonarány szerint mindazok kötelesek részesülni, kiknek birtokát a szabályozás közvetlen érinti. Az utakat, és hidakat illetően a választvány három osztályzatot állított meg, mennyiben azokat vagy országosaknak, vagy megyeieknek, vagy egyik helységből a másikba vezetőknél különböztette meg. Az országos utak létrehozatalának terhe illesse a státust, a megyei utaké az illető hatóságokat, s a községiek a helységeket; a mi pedig a fentartási költségeket illeti; a két első osztályzatú utaknak illyenmü költségeit fizesse az illető hatóság, a harmad osztályúaké pedig a községek. Ez által azonban némely, a centralis helyekhez közelebb fekvő hatóságok fölöttébb levén terhelve, könnyítésekre a választvány az országos pénztárra utalna, ha ennek rendezetlensége, s folytonos üressége országos tudomás nem lenne; e helyett tehát bizonyos, nem súlyos vámot kívánna a választvány megállapítani, melly minden megye szélén szedetnék, s ebből fődöttenének a fentartási költségek; de ezen vámkokra megjegyzi a választvány, miszerint az csak a bejövőktől vétessék. Egyébiránt pedig, hol helybeli körülmények, s más házi okok miatt illyen országos koutak másként, mint magán vállalkozók által nem építhetnének, ott a választvány éppen nem ellenzi a vállalkozást, de az illy utak építési engedélyt is a főnebbi elvek nyomán a törvényhozás által kívánja megadatni.

Ugyancsak az országos anyagi jóllét elősegítése tekintetéből ereszkedett a választvány a hitelintézetek rendszerébe, s ezeket illetően utasítási jegyzékbe javaslat vétetni, a hitelintézetek ollyatén szerkezetét, mellynek pénzübeli állapota szilárd biztosságban legyen, s hogy a hitelbeadásnak elvei és feltételei szorosan meghatározatván azoknak megtartására a végrehajtó hatalom pontosan felügyelhesse, de ezen kívül azokba semmi egyéb befolyása ne legyen s hogy ki a hitelintézeteknél kölcsönhez jutni akar, ne legyen kénytelen előbb költséges kegyvadászatot tartani. És ezen szempontok, úgy a pénzübeli biztosság tekinteténél fogva a választvány czélszerűnek tartá a hypothekális bank felállításánál a becslési rendszer kidolgozását utasításba adni. A hitelintézetek felállításához nagyösszegű tőkék kívántatnak ugyan, mellyek szegény hazánkban nem igen találhatók, de azért tekintve azon társulati tevékenységet, melly újabb időben a takarékpénztárak körül kifejtett, a választvány azon biztató reményben van, hogy az ezen műipar, és kereskedési egyéb érdekekre vonatkozó hitelintézetek pénz alapját a nemzet önkörében is föllelheti, nem leendvén kénytelen idegen tőzserekhez folyamodni; és ezen fontosságnál fogva a választvány utasítási javaslatba hozá, mikép a pesti megyei felügyelet alatti takarékpénztár — megtartván privát egyesületi természetét — országos hitelű intézetként emeltessék, s törvény által olly karba tétessék, miszerint a vidéki takarékpénztárak, mellyek öszleteik kamatoztatására a helyzet minőségénél fogva néha elégtelenek, kamatra adandó tőkéiket ennek kezelése adják külön számvetési lapozás mellett aként, hogy ez viszont azoknak reális értékeig hitelleveket adhasson ki. Az itt elsorolt választványi javaslatot a közgyűlés követeinek adandó utasítási vezérelekül elfogadá.

Megemlékezett még a javaslat az ipar és szorgalomnak elemi vészek általi károsításáról is, ezeknek biztosítását a már szépen gyakorolt kölcsönösség elvére, s pedig kényszerítő módon alapítva országosan akarja létesíteni; ugyancsak a cserék és vásárlások, szóval az iparforgalom könnyítése tekintetéből a választvány javaslat: hogy a kö-

veturak által a mértékeknek egész országban egyenlővé tétele eszközöltessék. E javaslat szinte utasításul jegyzetelt föl. — Ezután következnek némely a magántörvénykezésben tétetni javasolt reformok, mikről jövő számunk szólанд.

FEJÉRMEGYÉNEK f. szeptember hó 23án tartott választó közgyűlésében a hivataláról leköszönt K—ő első alispán helyett Z l i n s z k y István eddigi m. alispán; ennek helyére C s e r n a Károly eddigi főügyész; főügyészül A m b r ó z y Ferencz eddigi első alügyész; s alügyészül M a r k u s István tbl. alügyész választattak meg. Ugyanezen alkalommal felolvastatt az országgyűlésre meghívó k. k. levél is, mellynek következtében az utasító gyűlés october 12re tüzetett ki.

POZSONY. Évnegyedes közgyűlésünk f. sept. hó 13án vené kezdetét, a tanácskozás volt főispáni helyettes gr. most v. b. titk. tanácsos ó nmgának e megye kormányáróli lemondását tudató bucsulevele felolvasásával nyitattott meg. Azon számos évenát, midőn gróf P á l f f y Ferdinánd Leopold megyénk főhivatalát viselé, a főispáni helyettes, és a rk közti viszonyt fesztelen bizalom, s egyetértés jellemzé. A rk ószinte tisztelettel, és szeretettel ragaszkodának a nyájas grófhöz, ki ügyes tapintattal, és tárgyavatottsággal vezérelvén a tanácskozásokat, pártatlansága által gondosan tudá megóni az elnöki szék tekintélyét; minek nagy r é s z b e n köszönhetni e megye közéletének békes állapotát, hogy, míg másutt a meztelen pártzenvedélyek vad féktelenség színhelyévé alacsonyították a tanácskozó teremeket, addig minálunk, hol különben is a pártok egymástól igen élesen elkülönözve nincsenek, és politikai éghajlatunk egyáltalában mérsékeltnek mondható, olly számos, majd 20,000re menő köznemesség mellett, politikai véres pártusák jobbadán csak hírókról ismeretesek, s a tisztujítások tán sehol kevesebb zavarral nem mennek véghez mint éppen nálunk. Azért midőn a rk nek a volt főispáni helyettes ó excjának hivataláróli lemondása ma hivatalosan esett tudtára, derék főjegyzőnk velős szónoklata, — mellyben ószinte sajnát fejezé ki, hogy ó nmgá ép olly idős korban hagyja el a megyét, mikor az országgyűlés közeledtével, a kerkérdések iránti egyetértés megyénkben az ó avatott vezetése alatt leende legkönnyebben közvetítve — hiv tolmácsakint tekintethetett az ószes rk. érzelmeinek, miket nyilvánítani és ó nmgát buzgó hivatalokodása iránti elismerése és meleg hálajáról az egész megyének biztosítani egy küldöttség rendeltetett.

B. Vay Miklós mint a tartományi biztosság főigazgatójának, a kir. helytartó ó fensége körutazását tudató levelének előterjesztése folytában, az elnöklő első alispán hivatalos jelentéséből nagy örömmel értettük, mikép a szeretett István főhorczeg Győrré utaztában october 5én Pozsonynál kiszállandván, a pozsonymegyei küldöttségeket, nem, mint az utazási program mutatá, Kis-Martonban, hanem megyei teremünkben fogadandja. Ó fensége, magyarországi körutazása egyik czélszátában nyilvánuló szívelyes leereszkedő jellemének ezen, legközelebb minket érdeklő vonása a hódoló tisztelet, és szeretet tiszta érzelmeivel, mellyekben a magas férfiu irányában ezen megye is a többi magyar hazával testvérül, a meleg h á l a kegyeletét is forrasztja egygyé, és ha kir. helytartónknak hű hazaszeretete iránti már is határtalan fiui bizodalommal új gyámolító adatra szorulna, ugy ó fensége utazási tervének kedvünkérti megváltoztatása bizonyosan illy lekötölezésünket igazoló adatul volna tekinthető. — A gyűlés határozatából ó fenségét oct. 5én a Dunaparton első alispán elnöklése alatt fényes küldöttség fogadandja, azután a megyeházához számos lovas nemesség mellett elkísérvén, itt az új nagy teremben, a volt főispáni helyettes ó excja vezérelte alatt ó fenségét nem annyira küldöttség, mint inkább az egész megye színe üdvözlendi; az első alispáni lak pedig e czélra kidiszítve, ó fensége rendelkezésére nyiland meg. — Ennyit előleges intézkedésül.

Gr. P. J. indítványára elvégre kinevezetett az országgyűlési utasításokat kidolgozandó választvány. — Kérdés lón, vajjon a választványi ülésekben, a küldötteken kívül, mások is birjanak szavazattal, s ha igen? — ugy ezek pusztán értesítő, vagy szinte döntő szavazatra legyenek e feljogosítva? Felhozottok egyrésztől, mikép választvány eszméjével megütközik, nem tagokat is ruháznai fel tanácskozási joggal, mi által nemcsak késleltetni fognának, avatlatlan beleszólások által a választványi dolgozatok, hanem a választvány némely tárgyakra nézve, nem-tagok által netán leszavaztatván, az elvégzendett munkálatokat nem tekinthetné sajátul. E nézetek ellenében a többség az eddigi szokást pártolá, miszerint, valamint az országgyűlési utasító választvány ülései eddig nyilvánosan tartattak, ugy szavazati jogát azokban kiki szabadon, és eldöntőleg gyakorolhatta. Okul adák, hogy ekép a választványi ülések, a közgyűlés irányában az országgyűlési kerületi ülésekhez leendvén némileg hasonlíthatók, az illy uton,

nem-tagok befolyásával készüendő választványi munkálat pártszinezetről nem vádoltathatnék, és a közgyűlésen is biztosabban számíthatna helyeslésre. A végzés ez utóbbi indokok szerint mondatott ki. Mindkét részről okoskodásoknak meglehet ugyan a maguk bece, de igen czélszerű lett volna ezen olly fontos tárgyokban javaslatot készitendő választvány iránt már előbb gondoskodni; s hogy ez éppen csak most, az országgyűlés küszöbén történik, midőn másutt az országgyűlési teendők főpontjai iránt már tisztába jöttek; hogy a beligazgatási kerékvágás miatt, nálunk csak mintegy a haladó idő által kényszerítve kezdenek a kimerítő, s azért hosszabb fejtegetést igénylő országos kérdések felett komolyabban gondolkozni, — az mindenestre sajátosságosan jellemzi e megye szellemét. Egyébiránt a választványi ülések oct. 6án kezdődnek másodalispán elnöklése alatt.

Az előadott intézvények sorában feltűnt bizonyos summás adóssági ügyben érkezett felsőbb parancs, melly szerint a hozott bírói ítélet azon egyszerű okból, minthogy „szóbeli perben ítéletujításnak helye nincsen“ megsemmisítették; melly intézvény, tévedésből eredetnek tekintetvén, legfelsőbb helyre adandó felvilágosító tudósítás mellett félretétetni rendeltetett. — Örömmel vettük a nm. htótanácsnak abeli közrendeletét, miszerint az e megyébe kebelezett mind azon mezővárosok, mellyek rendezett tanácsal el vannak látva, hitelesen öszveirandók. Ez által érezhető hiány leend pótolva hazai statistikánk adatiban.

Az 1838. évi megyei számadásokra helytótanácsilag tett több rendü nehézség és kifogás, s ennek nyomán az akkori megyei elnökre és a rkre kimondott feleletthez — tudományul vétetett. — Meghagyatván legfelsőbb helyről, hogy, miután a bankjegyek hamisítása a törvényben érintett pénzhamisításokkal egy tekintet alá jőne, illy bünesetek megbírálása és megfenyítése a megyei törvénytől elvonassék, és a kir. tábla illetősége alá bocsátassék. Rendeink ugy találák, hogy miután az ausztriai bankjegyeket törvényes értékü pénznek el nem ismerhetik, amazok meghamisítására a „falsarum monetarum cusore“ ekről szóló törvény alkalmazható nem levén, erre, valamint közönséges oklevél-hamisítás eseteire nézve a megyei törvénytől illetősége továbbra is fentartandó.

Figyelmet gerjesztett a Z—ri kath. lelkész ellen beadva volt többféle súlyos panaszok megvizsgálásával megbízott küldöttség hivatalos jelentése, melly az előfekvő panaszok alaposágát legnagyobb részben kimutatván, — miután ennek ellenére a z—ri község száznál több aláírásokkal ellátott beadványában a lelkész terhelte vádakat alaptalanoknak nyilvánítá, ennélfogva azonban tetemes megvesztegetések volnának gyaníthatók, ugyan ó ellen nyomban a tiszti vizsgálat rendeltetett el.

Pestmegye levelezésére, mellyben a gabna áráról idősazonkint tudósíttatni kíván, megiratik, hogy e czélra a pozsonyi hírlapban közzétett árjegyzék teljes hitelességgel bír, s Pestmegye által is biztosan vétethetik zsinórmértékül. —

Egy, földott pecséthamisítási tényben vétkes czimboraságról gyanus egyed befogatni rendeltetvén, bizonyos táblabírónak, kinél inaskodott, — tetszett a befogatási végzés sikerítését maga módján gátolni. A táblabíró magára vállalá a vádlottérti kezességet, — ez pedig mindjárt más nap szerencsésen ellillant, s midőn ismételve kerestetnék, már csak nagylelkü kezessével találkozott az illető tisztviselő. Ezen első körülményeinek megvizsgálására a törvénytől küldöttséget rendelt volt ki, mellynek véleményes jelentése már most ezen közgyűlésben felvétetvén, azt nagy feszültséggel hallgattuk végig. A vizsgáló bizottvány a tiszteit bírót ellen tisztügyési keresetet javasolt ugyan elrendeltetni; a gyűlés azonban ó tudja miért? — a táblabíró ellen mitsem rendelt, s az első közt gazficzkó is, még mindig jó kedvében kószál!!! —

Egy másik táblabíró pedig egyik peres fele által panasztatván be, a mint könnyen rendeltetett el ellene a tiszti vizsgálat, olly ne h é z volt egyedre találni, ki nem vonakodott volna a határozat foganatóságát a befolyásos táblabíró ellenében elvállalni. — Végre mégis akadt illyen, a kinek „aes triplex circa pectus!“ —

Soprony megyének a nemesi felkelés rendszerezését utasításba ajánló levele; — H u n y a d megyének az uniót tárgyzó; sz. k. Besztercebányaváros a városok részére tettleges országgyűlési befolyhatást követelő, — végre gr. Erdődy család ismeretes tartalmu levelezései az országgyűlési tárgyakra megbízott választványhoz utasítottak. — Hus ára: városokban 17, — mvárosokban 15, — falukon 13 kr. Jövő rendkívüli közgyűlés october 18kán.

Rendes levelező.

LIPTÓMEGYE. Ezen megyére is derült vagy borult azon időszak, melly némely tisztviselőjénél — szegény nemes atyafiai iránt illy alkalmakkor sokkal nagyobb mértékben mint egyébkor mutatkozó vonzalom s magyar ven-

dégszeretlet szülte lakomák által - az erszénynek aszkórát elő szokta idézni; s nemesek ezeknek, de az egész megyének — legalább három évi jövedelméről határoz. — 1844ki június 27én tartatván utolsó tisztújításunk, törvényinkhez szorosán ragaszkodó rendeink, már majusi közgyűlésünkre igen nagy számmal jelenének meg, melyet ugyan legfőképen köztisztelőben álló főispánunk ó mlsza ezen gyűlésre megjelenése miatti örömeinek lehetne tulajdonítani, de tagadni még sem lehet: miszerint sokat, ó mlszának körülbírói láthatása miatti örömeinek kívül, még azon — a tisztújítás határnapjának kitűzhetési jogával bíró főkörmányzóink törvényink szentségéhez ragaszkodásának ismerésében gyökerezett remény is táplált: hogy e gyűlésen a nagy pillanatot is megtudandják, mely — mint egy valaki mondá — a megyei tisztviselők vért új keringésbe szokta hozni. S csakugyan megemlégetett a közgyűlésünkben mindenkor nagyon becses megjelenésnek tekintet táblabírónk Sz. K. által a tisztújítás törvényes idejéhez közelállásunk ó mlsza megkérte: hogy a tisztújítási határnapot kitűzni méltóztassék. Mire szeretett főispánunk előadván: hogy törvényink rendelkezése levén előtte szent, törvényes kötelességét minden figyelmeztetés nélkül is teljesítette volna; de a míg épen törvényünk rendelkezését legnagyobb pontossággal megtartani kész, oly annyira szereti a rendet is ezért a nemesség összejáratásának kellvén megelőzni a tisztújítást, ennek megtételére választványokat nevez, egyszersmind felszólítván a rendeket: hogy az összejáratásoknak a választványok általi benyújtása után ott erről azonnal tudósítsák, minek megtörténtével a tisztújítás határnapját kitűzni fogja. Ezek következőiben a választványok munkálataikat jul. 5én tartatott soron kívüli közgyűlésünkre benyújtván, ó mlsza ezen gyűlésből a szükségesek megtételéről tudósított, melynek nyomán augusztus 30kán tart. közgyűlésünkön felolvastott főkörmányzóinknak a megye rendeihez intézett levele, melyben ó mlsza örömeit jelentvén ki a fölött: hogy ó fensége cs. k. főhg. s kir. helytartónknak körülbírói üdvözlésére választványi elnök megkérte: s nyilvánítván: miszerint ezt nemesek kiváló örömmel teljesíteni kész, hanem szerencsésének is tartja; a tisztújításnak rövid idő múlva leendő kitűzését igéri; egyszersmind a rendeket felszólítván: hogy országgyűlésünk közeledvén az utasítások kidolgozása végett rendelkezést tegyenek, a mi megis történt: az e részben munkálkodandó választvány összejáratása szeptember 27. s következő napjaira tüzetvén ki.

Ezen, szeptember 3án befejezett közgyűlésen: 7 év lefolyta alatt páratlan erélyességgel, ritka szorgalommal s atyai gondoskodással megyénk jóllétének megalapítása körül fáradozó első alispánunk Madocsányi Pál a rendektől bucsut vón, magát ezeknek tapasztalt kedvezésibe ajánlván. Adja az ég: hogy ezen tiszta jellemű s kitüntetett tehetségekkel bíró egyed, ki kedves honnyelünknek megyénkbeni terjesztésén minden erejéből fáradozott, ki Lipótban az első magyar jegyzőkönyvet vezeté s kinek megemlékért tett érdemei keblünkben kitörülhetlen emléket emeljenek, ha tőlünk távol is, mégis oly állásba helyeztessek: hogy közjónak szentelt élete hátralevő részét is a közjó előmozdítására fordíthassa. Detrich Flór.

ZEMPLÉN. Tisztújításunk utáni első közgyűlésünk alispáni elnöklet alatt sept. 13kán vette kezdetét, s nem vagyok tisztában még magammal sem, vajjon az alispáni elnökletnek, avagy a maradótól feloszlásának, talán a közügytől elvonulásának, vagy magába szállásának tulajdonítsam ama szép eredményeket, minők Zemplén gyűléseinek vajmi rég nem valának kifolyásai? Elég az, hogy jelen gyűlést a haladás szelleme lengé körül, s menten minden tespedés és rut önzés salakjától mondhatni ifjuló élet mutatkozék Zemplén vénhedt testében.

Legfőbb tanácskozási tárgy a követi utasításokkal foglalkozó választvány jelentése volt, mely magában már a kor igényeihez illően készült köntösben lepvén meg a közönséget, csak közgyűlés kelle hozzá olyan, a minők jelenleg örvendünk, s következő utasítások alapították meg:

1) Minthogy már e megye elhatáráz előbb, hogy követi a üres nádori székbe cs. kir. főherceg István ó fenségét illetni siessenek szavazataikkal, első kötelességük legyen a követeknek ó fensége kegyelmes pártfogásába, s hathatós közbenjárásába ajánlani a megyét.

2) Ha netalán valamelyik törvényhatóság követe hiányzanék a hongyűlésen, a törvényhozó testkiegészítését jogszerüleg követeljék.

3) A tárgyak folyamát, s tanácskozási eredmény közzé tételét! legsikeresebben eszközös szabad sajtó föllállítását sürgezzék.

4) A népnevelés előmozdítását, s nép iskolák behozatalát aként szorgalmazzák, hogy a megye rendei szükség esetében áldozattal is járulni készek ezen ügy gyámolításához.

5) A perlekedés könnyítését eszközölni állandó tör-

vényszékek föllállításával igyekezzenek, mely törvénysek elnöke és tagjai hat évre választandók úgy, hogy három évenként fele a bírói személyzetnek sorshuzás szerinti kitérés, és ismét megválaszthatás mellett választás alá essék.

6) Szóperekben az ítéletek birtokból vitessenek a megye törvénysekére főlebb, de az első bíró ítélete meghozatalakor a kereset erejeigleni vagyon bírói zárral biztosítottassék.

7) A mezei rendőrség tekintetéből rendszeresített szolgabírák mellé szükséges esküdtek fizetése állapítottassék meg.

8) Büntető törvény-könyv alkotása, és esküdtek székek föllállítása szorgalmaztassék.

9) A vallásbeli általános viszonyosság elve mondassék ki, erdélyi részeket tekintve az unitaria vallás behozatala engedessék meg, és a kapcsolt részekben protestánsok és unitariások szabad vallásbeli gyakorlása biztosítottassék.

10) A magyar nyelv levén törvényleg kormányzási nyelvi elhatározva, kötelességül tétessék a kancelláriának és kamarának, hogy minden hivatalos ügyeit egyedül magyar nyelven vigyék.

11) Katonai kihágások gátlására nézve már országgyűlésileg kidolgozott javaslat létesítése, s törvénykönyv alkotása, úgy annak is törvénybe íratása, hogy magyar e z r e d e k k e z c s a k m a g y a r s z ü l e t é s ü e k a l k a l m a z t a s s a n a k t i s z t e k ü l — sürgettezzék.

12) Tisztújítások és minden választásokra nézve, a kerületi választványi javaslata életbe léptetessék.

13) Az ünnepek vasárnapokra tétessenek.

14) A zsidók polgárosítása keresztényekkel összeházasulhatás megengedésével pártoltassék.

15) Az 1832. évi XIV. cikkelyben megalapított rövid osztoztatás gyermekek és szülők irányában is terjesztessék ki, az ítélet itt is birtokon belől föllebbtezhetvén.

16) A hegyaljai borkereskedés tárgyában, az országos biztosság munkálatainak törvénybe íratása sürgettezzék.

17) Mielőtt a megyei rendszer életbe léptetnének, a jegyzői hivatalnak szabad választás szerinti betöltését indítványozzák.

18) Ohajja a megye, hogy az általános adózás elve még a most következő hongyűlésen diszesítse a törvénykönyvet, ohajja: hogy országos pénztár alapítottassék hat millió forinttal, melynek fele földbirtokokra vetessék, másik fele pedig indirect adóztatás útján hajtassék be, s tárgya lenne az országos pénztár jövedelmének: az abszintismus adó, az országos rendelkezéstől függő vámbér, és a só fölemelt ára, továbbá örökösödési, fényüzési, és szeszgyári adózás.

19) Az örökösödés könnyítésére nézve, az urak irányában kényszerítő törvény hozassék, a jobbágyok és más községekre nézve pedig mondassék ki, hogy ha a lakosok felénél több kívánja az örökösödést, a nemakarók köteleztessenek. Továbbá állítassék hitelintézet, hogy az örökösödésben fáradozó községek olcsó kamatra és részletes visszafizetésre kaphassanak pénzt, a részben azonban ovtatos legyen a törvényhozás, hogy bár felszabadítottak a községek, de az urbéri birtok el ne apróztassék, sem pedig kevés kezre ne kerüljön.

20) Az ósiség eltöröltessék, s a sicuti possidetis azonnal alkalmaztassék, ha pedig az általános eltörölés nem látszanék kivethetőnek, a fokozatos eltöröléshez szavazzanak követünk, s hogy a törvény kihirdetése után hit bizományi rendelkezéseket senki ne teheszen.

21) Honosításra nézve a kerületi választvány által 1844ben kidolgozott munkát azon hozzáadással pártoltassék, hogy törvényhozás nélkül betelepítések és ide csoportozások ne történhessenek.

22) Főispáni helyetteseket illetőleg: miután ezen helyetteseknek törvényhozási intézkedés nélkül lett alkalmazásuk a közbiztonságnak meg nem felelt, s a közigazgatásbeli hibákat sem oszlátá el, a főispánoknak az os alkotvánnyal egykoru hivatalos állásukat törvény által kívánja e megye biztosítani, és oda utasítá követi, hogy a törvénysekbeni elnökösködés, épen úgy, mint a bíraskodás szabad választás kifolyásából lehetővé elfogadható, ezt eként eszközöljék.

23) Királyi kinevezéstől függő bírák állása törvényleg biztosítottassék, s miután kinevezettek, ítélszék eljárása és elítélése nélkül el ne távolíthatassanak, és az ország zászlósaira nézve fenálló törvény jótékonyága ezekre is kiterjesztessék. E pontnál több magas érdemű főisp. fölmentetése, és a haza közszeretetés s tiszteletét kiérdemelte személynök változásba tétele hatályosan emlegettetett.

Im ilyen utasítások vannak eddigelé készen, s úgy látszik ezek mellett a józan haladás bármely híve elválhatja követésünket, ha arra megválasztatik, s hogy minden biztonnal az utasításokkal rokon szellemű egyed váll-

ira teendi ujjal a megye hő ragaszkodása legszebb kincsének, szabad választásának igaz bizodalját, azt ezen téren, hol kijelölés nem szab határt ezek jogai fölött — bizton remélhetni, a másod követséget illetőleg pedig ne vegyék kellemetlenül azok — kiknek a születés oly táblához ülésre adott jogot, mellynél utasítás nélkül tehetni minden jót és üdvöst — ha kimondja egy némely, miként bármennyire ismeri is meg jelességeit, szép lelkületét és szilárd jellemét amaz ifju grófnak, ki e pályára kijelölve van, de épen azért, mert ilyen szivre és főre minél többre van a fő táblánál leginkább most szükség — ne engednének a mellettük nyilvánuló hangos véleménynek, hanem szolgálják vissza a hő ragaszkodást az édes hazának ott, hol nekik oly dicső tér áll nyitva.

ZÁGRÁB. Szeptember 18án 1847. Közgyűlés Turmezében. A kerület gazdasági ügyeinek elintézése végett szeptember 13ra kitűzött, s M o d i c h Albert h. gróf elnöklete alatt meg is tartott közgyűléstárgyai közül következőket vélnök kiemelni.

Zágrábmegyének az iránt felhívó levele, hogy a megye kebelébe érkezendő István főherceg s kir. helytartó ünnepélyes megtisztelésének díszesbételére, Turmező, nemzeti őrseregét Zágrábra szállítsa, kellő viszhangra talál; s Zágráb sz. k. városa fel fog szölköztetni: hogy az őrsereg elszállásolásáról eleve gondoskodni sziveskedjék.

Zágrábmegyének az országgyűlési követutasítás tárgyalása végett szeptember 29re kitűzött rendkívüli közgyűlést tudató hivatalos levele újra felkölté J. L. táblabíró aggodalmát. A nem fizetés mellett élet halálra küzdő táblabíró ur meghuzta a vészharangot s elpengeté szomorú nótáját, mikép „a semmivel sem bírók“ oly iszonyu rombolásokat tesznek a kiváltságos jogokon, hogy a nemesek nem marad egyebe a „Her von“ czimnél és az ósiség eltörölésében az alkotvány felforgatását szemlélte. P. F. táblabíró alaposan megmutatta, mikép az előtte szólottnak igen különös fogalmi vannak a r r ó l a d a d ó r ó l, hogy az ollyféle adóról, minőt J. L. rémes alakba öltöztetve felmutatott, soha senki nem is álmodott. A zágrábmegyei utasítás érdemleges megvitatását itt e helyen fölöslegesnek találja; miután a megyei gyűlésen mindenkinek joga van az ellen, vagy mellettegyedi nézeteit előterjeszteni, hova az érdemes táblabíró uratis utasította. A nemes községek képviselői közül többen úgy nyilatkoztak: hogy ők grófjukba helyezik minden bizodaljukat, aggodalomnak, vagy félelemnek helyét nem látják. E szerinta kedélyek felizgatására irányzott siralmas felszólamlás ez uttal is hatástalanul hangzott el. J. L. táblabíró pedig azzal vigasztalta magát, hogy majd a megyei gyűlésen fog a küzdőtre lépni, s ha majd a veszély bekövetkezend, emlékezzenek szavaira. Lejárt időtök ösz szakállasok!!

Olvasott R. J. táblabíró ellen kirendelt nyomozó küldöttség jelentése; mellyből kiderült, hogy a nevezett táblabíró, Turmező szabadalmibangyökerezett szabad választás útján betöltetni szokott helyettes grófi hivatalát — tehát a kerület tudta és befolyása nélkül elfogadta, s e hivatalban működött is. Bemutatta a küldöttség R. J. nyilatkozatát is, melly csak azon mentséget tartalmazza, mikép az említett táblabíró a kir. biztos felhívása következtében vállalta el a h. grófi hivatalt. P. F. táblabíró előterjeszté: hogy Turmező táblabírái hivatalos esküjök által köteleztettek a kerület szabadalmait védeni, statutumait megtartani; s még is van a kerületnek egy táblabírája, ki az esküt semmibe sem véve, a kir. biztosnak világos törvényeinkbe, Turmező szabadalmiba ütköző működéseit az által vélte elősegíthetni, hogy a h. grófi hivatalt, — mellyel csak Turmező öszves közönsége ruházhat fel valakit — a kir. biztos felszólítására elfogadta, s e hivatalban működött is a nélkül, hogy a bírói esküt letette volna. Tehát saját táblabíránk nyújtott segédkezeket a r r a, hogy a királyi biztos sebeket ejtsen alkotványos állásunkon; e tény nem lehet haligatással mellőzni, s ezért R. J. nak táblabíroságtól fölfüggesztését, s ellene a közkereset elrendelését indítványozza. J. L. táblabíró sem helyesli a kérdéses táblabíró eljárását, de elégnék tartja ez uttal R. J. t. jegyzőkönyvileg megrovatni. Az első indítvány a nemes községek képviselői által is hangos „i g e n“ elfogadtatott, s a tisztí ügyész által is erélyesen támogatván, végzés erejére emeltetett. — A kir. biztos maig is „allum silet.“

RENDES LEVELEZŐ.

ERDELYI ORSZÁGGYÜLÉS.

Az U j o n e z állítás tárgyában vitakozások végét e számunkra halasztván, ebben közöljük a k. k. leiratok, a törvényszünet, határviszonyágok, és megyei táblabírák tárgyiabani tanácskozások befejezését is.

Miután elnök ó mlsza jelenté, hogy Csikszék követi- nek némely sérelmek tárgyalását illető kérelme a sérelmi bizottságnak át fog adadni, szót emelt utasítása következtében Dobokam. e. k. előadván, mikép kötelessége a két testvérhon egyesülése kieszközlése végett indítványt

tenni. Jelenleg csak oda fog terjedni szóló kérése, elnök ő nmlgától sort kérjen, indítványa megtehetésére. Nézete szerint ezen tárgy iránt sürgetőleg tanácskozni szükséges. Tudjuk, ugymond, miszerint a magyarországi lövényhozás elhatározta a részeknek Erdélytől elszakasztását, de a mi több, határozatának végrehajtását is megpróbálta, mely ugyan még végre nem hajtatott, hanem függőben áll, s mennyi időig? azt nem tudhatjuk. Miután a részek visszacsatlása Magyarországra részéről elpróbáltatott, de meg nem történt, felszólította több magyarországi t.hatóság az erdélyi t.hatóságokat a két testvérhon egyesítésére, kifejezvé: mikint a közelebbi országgyűlésre küldendő követeiknek utasításba adandják egy bizottság kinevezését, mely Erdély részéről kinevezendő bizottsággal a két testvérhon egyesülése iránt és fölött tanácskozzék, erről az országgyűlést tudósítván. Szóló küldői, midőn e felhívást olvasták, megfontolák, milly nevezetes dolog az országra nézve a részeknek Erdélytől elszakasztása, miután több fejedelmi affidatiók- és decretumoknál fogva Erdélyhez tartozó részek elszakasztása, kihallgatásán kívül ezéleztatik, ugy látták, most van ideje arról gondoskodni, hogy a két magyar hazá minő föltételek alatt egyesülhessen. Csak arra kéri tehát szóló elnök ő nmlgát, méltóztassék e nevezetes kérdésnek sort adni.

Elnök. Dobokam. k. indítványára annyit mond, hogy míg a k. k. előadások tárgyalva nincsenek, addig sort nem adhat, de a mennyire visszaemlékezik, a kk. és rr. e kérdést ez uttal fel sem vehetik, mert már egyszer tárgyalták. Mind azokra, kiket követ ur elősorolt, s mellyek a mult országgyűlésről felterjesztettek, szóló elnök tudára semmi válasz nem érkezett, tehát új tárgyalás alá e kérdés nem jöhet. Ha azonban a kk. és rr. erről tanácskozni akarnak, igyekezni fog, mihelyt a körülmények engedik, fölvetelét lehetővé tenni.

Dobokai k. Szükség tekintetéből jónak látja egy bizottság kinevezését, mit Magyarország utasításba ad.

Elnök: Ez iránt a kk. és rr. a mult országgyűlésről tett felterjesztésekben is gondoskodtak.

S z e r d a h o l y s z é k követe. A dobokamegyei indítványhoz oly kiterjedésben, mint téve volt, nem szólhat, mert nemzeti előleges tanácskozás tárgya nem volt. Röviden, megnyugszik elnök ő nmlga nyilatkozatában.

Egy itélőm. Felolvassa az 1791: 11. t.cz. azon pontját, melly szerint sürgetős és fontos tárgyakat k. előadások tárgyalása közt is fel lehet venni. És mi lehet fontosabb kérdés, mint midőn az ország integritásáról van szó, s mikor lehet sürgetősebb, mint most, midőn közhir szerint a magyar országgyűlés rövid időn megnyílik, az erdélyi pedig vége felé jár. Igaz ugyan, hogy a mult országgyűlésről történt már fölterjesztés, s a királyi válasz megvárandó, de a dobokai indítvány nem határozza meg, mi történjék most, csak sort kér, mikor e tárgyról tanácskozhassunk, nem tudván előre, mi eredménye lesz a tanácskozásnak. Ennél fogva, miután szóló is oly igen érdekesnek tartja e kérdést, a t.czik értelmében kéri a sor magadást. Egy k. h. megnyugszik az elnöki ígérletben. Elnök ő nm. pedig megígérte, mihelyt alkalom nyílik, e tárgy kitűzését.

Felsőfejtér e. k. Felolvassa a kk. és rr.-nek a mult országgyűlésen hozott e részbeni határozatát, miből világosan kiderül, hogy a kk. és rr. a mult országgyűlésen e kérdés megoldása iránti terv készítését egy bizottságra bízván, azt a középponti bizottságnak átadatni rendelék. Szóló minl a bizottságnak tagja tudja, hogy a bizottság e tárgyban már adott véleményt, melly a középponti bizottság előtt még fen nem forgott. Kéri tehát a középponti bizottság köteleességévé tétetni, hogy e tárgyat minél előbb terjeszse a kk. és rr. elébe.

Hunyadm. e. k. Pártolja az indítványt, de megnyugszik elnök ő nmlga ígérletében, megjegyezvé, hogy mult országgyűlésről csak a részekre nézve tételt fölterjesztés, az általános unio iránt nem.

Elnök: Arra nézve is tételt.

Fogarasz. k. Ha jól emlékezik, mult országgyűlésen először a részek tárgyában tettünk felterjesztést, mellyben kimondtuk, hogy mivel a részek visszacsatlásánál inkább a két haza egyesülését ohajtjuk, kérjük ő flgét, méltóztassék Magyarország részéről egy bizottság-kinevezést eszközteni, hogy ez az általunk választandó bizottsággal magát közlekedésbe tevé, egyesülési tervet dolgozzék; utasítván egyszersmind a bizottság arra, hogy a tárgy körül vagy egyedül, vagy ha Magyarország által felszólították, egyetértve dolgozzék. — Miután a dolog így áll, most annyival inkább, mivel felterjesztésünkre még leirat nem érkezett, rendén van sürgetni, hogy ő flge kérelmünkre felelni méltóztassék. Szóló szerint ezen tárgy fölött fontos, mert Erdélyt megcsonkítás veszélye fenyegeti t. i. a részek elszakasztása; eddig is azért nem tudunk erős alkotmányos nemzet lenni, mert kevesen vagyunk, és most különben is

kicsi parlamentarista testületünk fölött életveszéllyel fenyegető kard függ. Szóló hite szerint, midőn e nagy veszély fenyeget, ellenszerekről gondoskodni hazafiai kötelesség, mi nem lehet egyéb, mint kimondása annak, hogy igen is akarunk egyesülni az egész magyar hazával. Így állván a dolog, nem csudálkozhatni, ugymond, ha mi részint a t.hatóságokat, részint minmagunkat képviselve nyugtalankodunk az iránt, ha e tárgy fölött ezen országgyűlésen nem tanácskozhatunk. Mert vajjon nem lesz e előbb vége az országgyűlésnek, mint a k. előadások tárgyalásának? Ekkor e nevezetes kérdés fölött még csak nézetünket sem fejthetjük ki. Tudjuk, folytatá szóló, hogy a magyar országgyűlés közeledik, s hogy ott a kormány-párt és ellenzék egyformán sürgeti a részek visszacsatloltatása iránti törvény teljesítését, és meg fog történni ránk nézve azon szerencsétlenség, hogy némely t.hatóságok el fognak Erdélytől szakasztatni a nélkül, hogy a magyar hazával egyesülénk, s a nélkül, hogy elmondhatnók, mikint mi megtettünk mindent, mi hatalmunkban állott, hogy ez országon csonkítás ne történjék. Tehát kéri szóló elnök ő nmlgát, ne vegye rosz néven, ha sürgetőleg kéri, méltóztassék módruul gondoskodni, hogy e tárgy ezen országgyűlésről semmi esetre el ne maradjon.

Elnök: Ugy véli, megnyugosznak a rr. már tett kijelentésében. A közelebbi tanácskozás tárgyaul ujabban három k. k. leiratot tűz ki u. m. a nem nemesek felperessége, a Hunyad- és Krassómegeyék között, valamint a Máramaros és Radna közti határjárattatás iránti k. k. leiratokat, s mivel ezekkel a kk. és rr. hosszasban elfoglalva nem lesznek, kitűzi még a magyarnyelv és honosítottak tárgyában köziratra adott föliratokat és törvényjavaslatokat, a választással együtt.

Felsőfejtér e. k. Egy kérése van. Küldői még 1791-ben panaszt tettek törvényhatóságukhoz tartozott némely helységek elszakasztása miatt. Határozat következtében a birtokos szász nemzetnek kötelességeül tételt beadni kiváltság leveleit azon helységekről, s ezt tenni elmulasztotta. Szóló küldői e sérelmüket 1838. is felhozták; 1842ben pedig bizottság lón kinevezve, hogy e tárgyban terjesztessék az országgyűlés elébe véleményét. 1791 óta tehát folytonosan sürgetik küldői e sérelem onvoslását, s még eddig sort sem nyertek; kéri tehát szóló a rr.-ket, méltóztassanak most legalább azt elhatározni, hogy a bizottság, véleménye beadására sürgetessék, s ha ezen országgyűlésen nem lenne is a sérelem orvosolva, meg lesznek küldői nyugodva, hogy bizottságról bizottságra nem fog utasítani.

Elnök: Már most ki vannak tűzve a napitárgyak; de másfelől nem is vagyunk e tárggyal ismeretesek. Felsőfejtér k. fölolvassa az e tárgyban kelt mult országgyűlési határozatot, melly azt rendelí, hogy az érintett bizottság e kérdést végző elhatározás végett terjeszse a jelen országgyűlés elébe. Kolozm. k. itt csak a mult országgyűlési határozat életbe léptetéséről van szó.

Fogarasz. e. k. Ugy gondolja, e tárgyban határozni lehet, csupán csak annyit mondván ki, sürgetessék a bizottság a mult országgyűlési határozat nyomán, véleménye előterjesztésére. (Helyes.) Egyszersmind fölkeri szóló egy régibb határozat nyomán elnök ő nmlgát: méltóztatott e végre járni, milly feleletet ad a kormányzék a Fogaraszvidéken ki nem rendelt katonai segítség iránt? Már sokkal több idő folyván le, hogysen értesítést ez iránt adni ne lehetett volna.

Elnök: ez nem oly csekély dolog, hogy igen hamar lehetne végére járni; egyébiránt a kormányzék e kérdéssel már különböző stadiumban foglalkozott; a maga idejében nem marad el a jelentés.

Csikszék e. k. Kinyilatkoztatá, miként nem akarja a kitűzött tárgyak fontosságát kétség alá huzni, de küldői egyenes utasítása, saját meggyőződése, hite s kötelességéhez való szilárd ragaszkodása s magának az országgyűlés határozatának elégtételbe vétele, s ez által az országgyűlés következetességének fentartása iránti ohajtása kényszeríti szólót egy rövid nyilatkozat tételre, miszerint kinyilatkoztatja, hogy az elnök ő exca által tett kitűzésben küldői érdekében megnyugvást nem találhat. Azon erős reményben szól, hogy a kk. és rr. szólónak küldői érdekében tendó nyilatkozatát méltányolni fogják, valamint elnök ő exca is kivánságára nézve nehézséget nem talál. Ugyan is, szóló nem akarja valamely új tárgy kitűzését sürgetni, a mi talán több akadályokkal lenne egybe kötve, csak figyelembe kívánja hozni, s tárgyalhatására módot keresni egy oly tárgynak, melly ki van tűzve, s kitűzve még a most elhatározott tárgyak előtt. Erti a székely katonaság ügyét. Emlékezni fognak a t. kk. és rr. hogy midőn a mult országgyűlésen ő flgének azon legkegyelmesebb királyi leirata tárgyaltatott, mellyben kegyelmesen parancsolni méltóztatott, hogy a székely katonaság tárgyában dolgoztassék és terjesztessék fel egy új katonasági rendszer, azon határozat mondaték ki, miről az akkori jegyzőkönyv tanusitni

fog, hogy ezen tárgy, melly akkor a székely hatóságokkal közöltetett, a következő országgyűlésen praeferenter és excerptim tárgyalassék.

Eljött a következő országgyűlés, a nélkül, hogy tárgyaltatott volna, most, midőn az országgyűlés vége felé hanyatlik, aggodnunk kell az iránt, hogy az a jelen országgyűlésről is kimarad, minthogy az orsz. bizottság, mellynek munkásságára van jelenleg e tárgynak sorsa bízva, még eddig véleményét elő nem terjesztette. Kénytelen szóló csudálkozását fejezni ki, miként történhetik az, hogy ezen Erdély alkotmányos három nemzetet egyikét oly lényegesen érdeklő tárgy, miután fél század enyészett el azóta, hogy országgyűlési szónyeg van, miután ez országos teremben annak érdeme iránt mindenkor egyenlő vala a részvét, egyenlő a hang, melly pártolására minden padokról emelkedett, mellynek sürgető ellátása iránt maga ő flge is legkegyelmesebb királyi akaratát méltóztatott fen tisztelt k. kir. leiratában nyilvánítani, mind ezek mellett is oly nehezen kerülhet tanácskozás alá. Kérhetné, kivánhatná szóló azt, hogy e tárgy kitűzessék, és a t. kk. és rr. fölött tanácskozni méltóztassanak, mert ezt kérve nem egyebet kérne, mint azt, hogy addig ne vétessék elő más tárgy, míg bé nem végződik az, a mi régen ki van tűzve, nem kívánna egyebet, minthogy teljesítették Erdélyország rendeneik e teremben többször nyilvánult közakarata, sőt jegyzőkönyvbe ígert határozata, s teljesítették ő flgének kegyelmes kir. leiratában kimondott legkegyelmesebb királyi parancsszava; s valóban ha tudná szóló; hogy a bizottság elkészült munkálatával, kötelessége nem engedné kevesebbet kérni. De ebben kételkedvén, keveset kér s azt a t. rr. meg nem tagadhatják, kevesebbet még annál is, hogy a tárgy elővétele jelenleg kitűzessék, csak azt akarja megkönyvitetni, hogy ez későbbre létesülhessen. Ugyanazért tisztelettel kéri elnök ő nmlgát s a kk. és rr. ket, méltóztassanak a rendszeres bizottságot nemcsak felszólítani, hogy e tárgy iránti munkálatával készüljön el, hanem egyszersmind határnapot tűzni, mellyen munkálatát beadni köteleztessék; mert özőne áll előttünk a fölveendő tárgyaknak, s ha már mind addig míg a királyi propositiók bé nem végeztetnek, a rendszeres bizottság munkálatát beadni elmulatja, ugyan mikor lesz idő fölvetelére? hiszen napjai az országgyűlésnek megszámítvák, s maholnap a felküldendő urbéri törvényczikelyek más tárgyak fölvetelének ismét ellentállanak. Szóló Csikszék nevében ismételve kéri a kk. és rr. ket, a rendszeres bizottság sürgetését meghatározni.

Elnök: A bizottságnak határnapot tűzni egy kissé bajos dolog volna. Egyébiránt azon bizottság végfelel jár feladatának; nem sokára a rr. elébe fogja terjeszteni véleményét. Csikszék: Szólóban elnök ő nmlgának azon nyilatkozata szült aggodalmat, hogy más tárgyak addig fel nem vétetnek, míg a k. előadások bé nem végeztetnek. Elnök ha szinte azt nyilvánította volna, sem alapos Csikszék aggodalma, mert a székelyügy benne van a k. k. előadásokban. Ezzel az ülés eloszlott.

TARSULATI ELET.

A pest megyei gazdasági fiók egyesület részéről legközelebb Káposztás-Megyeren szeptember 7én tartott csekély népességű közgyűlés, a mennyiben ezuttal az egyesület további fölntelének vagy megszűnésének kérdése lett volna a főnforgó körülményeknél fogva a tanácskozás főtárgya, azt végzé, hogy a nagyfontosságú kérdésnek eldöntése végett egy újabb közgyűlés tartassék, mellyben az ügy komolysága tekintetéből is, bizonyosan számosabb tagok fognak részt venni.

E rendkívüli közgyűlés folyó évi szeptember 30dik napján délelőtti tíz órakor Káposztás-Megyeren az egyesület kiserleti telkén álló saját épületében fog megtartatni, és pedig oly világos kijelentéssel, miszerint a jelenlevők mulhatlanul végezni fognak.

Mihezképest igen nagyon kérem az egyesület t. cz. r. tagjait, hogy tekintetbe vévén azt, miszerint ezuttal egy tisztán gyakorlati irányu oly intézetnek létezése avagy hanyatlása forog föl, melly intézetnek legfőbb szerencsétlenség az, hogy igen kevesektől ismertetik, s mellynek némi jóakarati fényes közremunkálást biztosíthat, részvételesség ellenben megsemmisíthet, s hogy erre nézve egyenesen a részv. tagoktól függ: ez intézetet, melly a legnehezebb időket már meghaladta, nemcsak fölntartani, hanem mezőgazdasági állapotainkra áldásos tényezővé is tenni, méltóztassanak tehát a főnebb mondott helyen, napon és órában megjelenni, és tanácskozásainkban részt venni.

A Pest és Vác felül vasuton jövő t. cz. r. tagokat R. Palotán a vasuti állomásnál kocsi váradják készen, hogy őket az egyesület kertjébe, s onnét ismét visszazállítsák R. Palotára, hol kiki kedve szerint nyherhet élelmézését a vasut melletti vendéglőben. Kelt Fótón sept. 17én 1847. **Érkövy Adolf s. k.** mint egyesületi titoknok.

TIZENNEGYEDIK KÖZLEMENY a József-nádor nemzeti képesarnoka pénzalapja gyarapítására érkezett adományok felől: A) Mélt. Rudnyánszky József besztercebányai püspök 29d. számú aláírási ivén: Rudnyánszky József püspök 100 ft ezüst pénzben. B) Fótiszt. gyóri székes káptalan 37d. sz. ivén: Dresmitzer József prépost 10 ft. Kovács József nagy prépost 5 ft. Sághy nep. Já-

nos olv. kanonok 2 ft. Mogyorósy Mátyás, Prileszky Imre, Silberknoll József, Sütő József, mindenik 1 ft. összesen 21 ft. C) Fótiszt. munkácsi székeskapitán 40d. számu ivén: Csurgovich János 5 ft. Smoczer Ign. és Zombory Ján. mindenik 2 ft. Balás György, Csurgovich András, Szalay Mih. mindenik 1 ft. Balugyánszky Józ. és Lichvartsik Mih. mindenik 40 kr. összesen 13 ft. 20 kr. D) Mélt. Kis András krassóvármegyei főispáni helytartó, 131d. sz. ivén: Bruckenthal Mih. Fogarasy Balázs, Frummer Zsigm. Kiss András mindenik 10 ft. Fábry Adolf, Frummer Béla, Jakabffy Kristóf, Lonovics László, Makay Sánd. Pausz István, mindenik 5 ft. Szerémi Ferencz 2 ft. összesen 72 ft. E) Mélt. Szobonyi László Máramaros vármegyei főispáni helytartó 133d. sz. ivén: Szentpály Lászlóné 5 ft. b. Sztójka Imre 4 ft. Szaploneczay Józ. 3 ft. Asztalos Pál sMann Józ. mindenik 2 ft. összesen 16 ft. F) Nmélt. Almásy Móricz gr. m. k. udv. kincstári alelnök 154d. sz. ivén: Almásy Móricz gr. 40 ft. G) T. cz. Rohonczy István Veszprém vármegyei levéltárnok 176d. sz. ivén: Rohonczy István 2 ft. H) Doboz Mihály tbiró 202d. sz. ivén: Doboz Mihály 2 ft. I) Klauzál Gábor tbiró 206d. sz. ivén: Fadgyas Pál, Kárász Benj. Klauzál Gábor, Rónay Mihály, mindenik 5 ft. összesen 20 ft. J) Csongrádi t. cz. főbíró 222d. sz. ivén: Csongrádváros községe 10 ft. Szabady Antal 5 ft. Balajthy Flóris, Dósa István, Faragó István, Kádár Henrik, Leupold Zsigmond, Makay László, Mandl Adolf, Renyák Károly, Szarka Mátyás, Szlávik János, mindenik 1 ft. Sági Mihály 10 kr. összesen 25 ft. 10 kr. K) Mélt. Zerdahelyi József dunáninnyi kerületi tábla elnökének küldeménye 20 ft. L) Fridrik Vilmos porosz király cs. kir. 10d. számú huszárezrednek küldeménye 5 forint. — E' 14dik közlemény összege 336 ft 30 kr. ezüst pénzben. — Közli Mátara y Gábor egyesületi titkok.

KÜLFÖLD.

PORTUGÁLIA. Aug. 31kei lissaboni levelek szerint az új miniszterség senkitki nem elégit, (sajtóhiba volt tehát a' mult számban, hogy a' miniszterség első cselekvényei tetszessel („nem tetszéssel“ helyett) fogadtattak), 's a' fővárosban környekestül ismét újabb demokrata mozgalom jelei mutatkoznak. Almada, Cacilhas 's Aldea Gallegában egészen közel Lissabonhoz, tekintélyes férfiak tartanak gyülekezetekeket 's kormány iránti ellenszenvöket világosan nyilatkoztaták. Legutóbbi helyütt még egy új guerilla is keletkezett. A' miguelisták lesve várják a' dolgok folyamát. Saldanha marsal „rövid előadása a' tényeknek“ cím alatt egy röpiratot bocsátot közre, mely a' multévi october 6kai palota-forradalomra nem csekély világot vet.

SPANYOLORSZÁG. Angol lapok tudósításai szerint Don Juan volt infans 's testvére gróf Montemolin Angliából a' szárazföld felé utaztak. — Sept. 4kén az exaltádók éjzenét akartak a' királynőnek adni, de midőn ez este lóháton sétálni ment, nagyszámu pórnépségtől körülvétegett, kik is a' puerta del sol mellett formászerint utját állták, kalap és sipkákat légbe dobálták fel'skábitó éljeneket hangoztattak az alkotványos királynő 's egyszersemind Espartero számára. Ennek következtében félelemben esvén Izabella, a' retiroi palotába ment, hol is egyideig mulatván, végre parancsot bocsátott ki, miszerint polgárórség foglalja el az utcákat 's akadályoztassa az éji zenét. Ezen rendszabály után a' királynő nyugodtan térhete palotájába vissza, mely előtt jókora számu néptömeg gyűlt össze, némelyek a' zene végett, mások a' történeudök láthatásaul.

Azonban a' királynő ismételve utasítá el a' tisztelgöket 's a' kíváncsiak erre odahagyák a' tért. E' közben csak kevés laklón kivilágítva azon örömkifejezésül, hogy Espartero ismét viszsztatérend. Másnap királyi rendelvény jelent meg, mely ollyatén népkialtások, királynő feltartóztatást 'stb. megtilt, egyszersemind jelentékes örségek állítottak föl. — Midőn Narvaez tábornok a' királyt meglátogatta, ez házassági viszonyát 's névszerint az ismétli egyesülést illetöleg mondá: másoknak négy havi határidöt szabtam, neked kimondom! soha! (nem egyesülök). Narvaez ideiglenesen Madridban marad 's Pavia szinte oda váratték. Valamennyi párt, a' montemolisták kivételével, remélt nem sokára hatalomhoz juthatni; a' zavar növekszik 's a' palota kérdés régi állapotában marad. Cataloniában a' montemolinisták kezében van az egész rónasik 's hegység, csak a' városok 's erősségeket bírja a' királynő. Folyvást egyes kisebb királynői seregostályokat megtámadnak és szelvelyelvernek az ellensapatok.

— Ezekelött többé semmi postakoesi nem biztos, minden pillanatban feltartóztatják azokat 's ollykor az utasokat 's podgyaszt egészen kirabolják, ollykor csak a' leveleket viszik el. Ripoll és Olot erősségeket, melyek igen közel fekszenek egymáshoz, majd folytonos ostrom alatt tartják 's Olotba a' csapatok állitölag egyszer már be istörvén, az ottani kórházban tizenkét katonát koncizáltak föl. — Prim tábornok Madridban tartózkodik; Cabrera hallomás szerint nyolcz pártjabeli tiszttel együtt Genuából Londonba utazott, Espartero tábornok, ugy hallatszik spanyolhadsergi főparancsnokká fog nevezettni. — Az Union monarchique tudni akarja, miszerint Izabella királynő tanácsosai Palmerston lord közt a' spanyol trón örökési kérdés aképp dölt el, hogy a' sali törvény Spanyolországban ismét visszaállitattik 's ennek következtében, ha Izabella fi örökös nélkül meghalni találna, a' korona annak ipa 's illetöleg nagybátyjára don Francisco de Paula infansra szállana. Montpensier herczegnő ez által egészen kirekesztettnék. — A' cortest' terv helybehagyására legközelebb öszsze fogják hini.

A' dolgok bonyodalma Spanyolországban mindegyre növekszik; a' francia befolyás új vereséget szenvedett; a' meghasonlás a' királyi családban folyvást tart. Salamanca 's Bulwer befolyása ismét győzedelmeskedett 's nélküle daczára Narvaeznek egy új kabinet alakult, melyet általányosan csak a' progressista párt hatalomra juthatási hidjaul tartanak. A' moderadók dühöngnek öszses reményeik ezen újabb csalódása fölött. Senki nem mer többé Madridban máról holnapra számítani 's a' tartományokban hasonlag áll a' dolog. Ezen elhatalmaskodó zürzavarból egy idő ótamár néhány szózat hallható, mintha a' királynő egykedvű lenne a' főhatalomnak kezeiben megtartására nézve és szemlátomást növekednék kedvetlensége a' terhes kormányügyek közepett. Azonban ezen állitások alaptalanok. Férfiak, kik Izabella jelemét közelebről ismerik, ellenkezőt bizonyitnak. A' királynő azon erős lelkiületéhez, mellyel nem egy hatalmas befolyást tört meg, szintelen hű maradván, az ország ügyekben nem csekély határozottság 's tapasztaltságot fejt ki 's ollykor helyes tapintattal választ a' kétségek közt. Kormányügyekben állitölagos kedvetlensége mellett Izabellának nem tudnak egyebet fölhozni roskedvényben tett néhány nyilatkozatnál. — De egy fiatal királynőnél, ki magát hirtelen a' legföltelebb függésből akarata tökéletes szabadságába helyeztetve látja, ollykori szeszélykitörést annál kevésbbé csodálhatni, minthogy a' királynő épen abban, hogy akarattat egy bizonyos, egész élet boldogságára eldöntö hatást gyakorolt körülménynél semmibe sem vették,

mostani szomoru helyzetének legföbb okát találja. Valamint abban sem láthat valaki rendkivüliséget, ha a' fiatal fejedelemlő nem mindig oklevelek 's terhes királyi gondok és fáradaimk közt keres mulatságot, gyönyört, élvezetet.

ANGLIA. A' királynő a' sköt „felvidéki történetirő“ név alatt ismeretes John Maedannak Invernessben Albert herczeg kincstárnoka által 10 font sterlingnyi adományt rendeltetett, miután hallá, hogy az öreg ember élemlüt korában — már száz éves 's nyolcz hónapos — inséget szenved. —

Canadai tudósítások szerint egy alagutat szándékozna építeni sz. Lörincz folyam alatt a' Montreal melletti sz. I-lona szigettel szemközt — a' vasutnak az atlanti tengerhez vezetéseül. Az alagut hossza harmadát fogja tenni egy angol mérföldnek, de a' folyam azon helyen 43 lábnyi mélységű.

OLASZORSZÁG. A' nyugtalankodások Calabriában nem csak hogy nem szünnek, de söt inkább növekednek 's mindig tovább terjednek; erre mutat a' sziciliái kormány aggodalmassága 's arra czéllözögyekezete, hogy az események nyilván ne tárgyalassanak; minden levélbeli közlekedés Nápoly és Szicilia közt félbe van szakasztva. Calabriába (ez Nápolyból hallani) még folyvást sergeket küld a' kormány 's Palermóból pattantyusságot szállitottak nagy sebesen gőzösökön. Toscanában a' polgárórség-felállitás megengedése mindenütt rendkivül nagy örömet támasztott. Florenczben 20 ezer ember köszönetet szavazott a' nagyherczegnek. — A' lucaai herczeg viszonyáról a' fejedelemségbeli dolgok alakulásához a' római határszelen legellenkezőbb állitások keringnek. Bizonyosnak látszik, miképp a' herczeg több 's különféle határozatok közt ingadozott, mielőtt a' kívánt reformok megengedésére határozta el magát. Most hallomás szerint Lucca herczegségben a' három — fejez, vörös és zöld színű zászló lobog.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápolyból sept. 1sőjéről köv. irnak: folyvást az örökölt vagy tán csak mostrandk jött keleti egykedvűségben élünk, örvendve a' két égnék 's a' sötét kék tengernek, a' naphőséget mérséklözészi szélnek 's a' holdfényes éjszakáknak, mintha nem kétszeres romlással fenyegetne bennünket a' háboru 's dögmirigy — ha csak a' nagy allah — vagyis európailag érthetőn szólva — a' diplomaták 's hires (!) vesztegeldéink meg nem ónak. Kurdistani háboru és zendülésről már mit sem hallani többé, minthogy a' kurd szökevények veszélyesitik az utakat főleg Wan és Dzsulamerk közt; egy Bajazidba utazott karavánt feltartóztatnak 's kirabolnak, valamint legközelebb a' Tauris és Erzerum közt járó futárt is. Nemkülönb az albaniai eseményekről is keveset közölnek az itteni lapok. A' görög török villongás ellenben ép most látszik kifejlődéséhez közelgni. A' lapokban Kolletis utolsó levele közöltetik Ali effendühöz 's ennek válasza Kolletishez görög lapokból. — Perzsiában hir szerint több helyütt zendülés ütött ki. A' perzsa fejedelem nagy készüléteket tesz, állitölag több száz álgut öntetett 's százezer puskát rendeltetett meg Angliában. — Az epemirigy Tiflisben engedni kezd; Taganronban is állitölag szünik; ellenben már Rostof, Marianopol 's több más orosz városban elterjedt. Rostofban három hét alatt két ezer ember halt meg a' nyolczezer lakosból. Megjelenése olly nagy félelmet gerjesztett, hogy az egész uton Rostofból Odeszsaig semmi posta fogatot nem lehet kapni — minden menekülni iparkodott a' halál karjaielől.

77ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

Gőzösk járása 1847. september hónapban:

Pestről Bécsbe, Pozsonyba 's Győrbe sept. 9kétől kezdve naponkint reggeli 6 órakor.

A' Győrbe utazók Gönyötől külön gőzöskön szállitattak Győrbe.

Zimonyba, naponkint, keddet kivéve, és pedig: hétfőn és pénteken lefelé Tittelen, föfelé Eszéken át, csütörtök és szombaton lefelé Eszéken 's fölfele Tittelen át.

Drenkovára szerdán és vasárnap.

Elindulásióra reggeli 5.

Öszszeköttetési napok Konstantinápolyi- és Odeszszával:

Vasárnap, sept. 12 és 26kán az oláh részen Konstantinápoly- és Odeszszával.

Vasárnap, sept. 19kén a' török részen Konstantinápolyal.

Kéretik a' t. cz. közönség utipogygyásának legfeljebb esti 8 óráig, az elindulás előtt a' hivatalban átadására, miután reggel a' gőzösk elindulásakor hozott holmi csak a' következő gőzöskkel szállitattik el, az induló hajóra egyenes behozás pedig nem engedtetetik meg. —

Pesten, septemb. 4én 1847.

Gőzhajózási hivatal. 3—4

Szálla és egyéb faanyagok szállitása.

A' kir. Ferencz csatorna meghosszszabbítására:

1800 darab 9 és 10 öl hosszsu a' vékony végén legalább 8" vastagságu.

500 darab 6 és 7 öl hosszsu a' vékony végén legalább 6" vastagságu szállák,

2000 darab 2" és 2 1/2 öl hosszsu fenyo deszkák,

2000 darab félhradeki deszkák,

1800 darab bikfa taligák 18" szélességgel 20 és 30" hosszszasággal, következő föltételek mellett kívántatnak:

1ör: ezen anyagok f. é. october végéig a' Dunaparra Battina helység általellenében szállitassanak, tekintet levén arra, hogy

a' szállák egészségesek, a' deszkák repedés nélküliek, a' taligák pedig erősen elkészülve legyenek.

2or: a' hepceséltet irásbeli ajánlatok, melyekben minden szálla, és két hüvelykü deszkanemek hosszszaságára és vastagságára nézve, az ár nyilvánosan kitéve legyen ezen fölirással: „Szálla szállitási ajánlat a' kir. Ferenczcsatorna meghosszszabbításához“ a' kir. ferencz-csatornai igazgatóságának Zomborban nyujtassanak be.

3or: az ajánlatok fölnyitása october hó 5én délelötti 10 órakor az ajánlkozók, vagy azok biztosai előtt a' kir. ferencz-csatornai biztosság által megtörténvén, a' szállitási a' kevesebbet kérőnek átengedtetni, és 10% bántpénz azonnali lefizetése után a' szerződés megkötettni fog. 1—3

A' Pestmegye pártfogása alatt álló hazai első Takarékpénztár részvényeseinek a' legközelebbi közgyűlés által kiosztatni rendelt ideiglenes részvény lapjai már elkészülvén tisztelettel felszólitattak a' t. cz. részvényesek, hogy azokat az intézet pénztári hivatalában szerda és szombat napokon a' hivatalos órákban személyesen vagy irásbeli megbizottai által méltóztassanak átvenni. Kelt Pesten, september 23dikén 1847. Szalay József, jegyző.